

Hoofdpuntenverslag

Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022 e.v.
d.d. 28 oktober 2019, te Den Haag

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende presentatie.

Aanwezigen

Partij
Coteq
EFET
Energie-Nederland
Enexis
FME
Gasunie Transport Services B.V.
Liander N.V.
Netbeheer Nederland
NOGEPa
PAWEX
Rendo
Stedin
TenneT
VEMW
Vereniging Gasopslag Nederland
Westland Infra
ACM

Agenda

1. Opening
2. Lengte reguleringsperiode
3. Begininkomsten
4. Proactief verzwaren
5. Samengestelde output RNB's
 - invoeding groen gas
 - HS-invoeding
 - Invoeding DCO
6. Rondvraag en afsluiting

1. Opening

De ACM licht toe dat deze vergadering is bedoeld als wettelijk vooroverleg. Vervolgens meldt de ACM dat de volgende onderwerpen op de agenda van de Klankbordgroepbijeenkomst van 11 november 2019 staan:

- WACC – peildatum GTS
- Veranderingen gasregulering (vervolg MORGAN)
- Kapitaalkosten
- Nacalculatiekader
- Frontier shift
- Toepassing benchmark LNB's
- Systeemtaken TenneT

Daarnaast komt de ACM terug op een tweetal vragen vanuit de Startbijeenkomst van 30 september jl. Op het verzoek van de klankbordgroepleden om mee te kijken bij offerteaanvragen van de ACM, antwoordt de ACM ontkennend. De klankbordgroepleden kunnen echter wel hun input geven in de diverse klankbordgroepbijeenkomsten en expertmeetings. Vervolgens meldt de ACM dat zij de klankbordgroep zo snel mogelijk zal informeren over het inspraakproces voor het methodebesluit van GTS.

VEMW vraagt of een expertmeeting alleen door de ACM of ook door de netbeheerders geïnitieerd kan worden.

- De ACM reageert dat tot nu toe de ACM expertmeetings op haar initiatief organiseert maar dat de ACM ook ruimte ziet ook voor expertmeetings op initiatief van klankbordgroepleden.

2. Lengte reguleringsperiode

De ACM legt uit dat het uitgangspunt van de lengte van de komende reguleringsperiode "5 jaar, tenzij" is. De ACM kan hiervan afwijken als concrete omstandigheden tot een andere afweging leiden.

Enexis geeft aan dat zij het uitgangspunt volgt. De energietransitie is volgens Enexis echter wel reden om van het uitgangspunt af te wijken. De reguleringsmethode is gebaseerd op schattingen en als gevolg van de voorziene veranderingen zullen er grotere schattingsfouten optreden. Een kortere reguleringsperiode geniet daarom de voorkeur.

Netbeheer Nederland (hierna: NBNL) geeft aan dat de ACM stelt dat een langere reguleringsperiode langer zekerheid voor de betrokken partijen biedt. Een langere periode biedt echter minder zekerheid als gevolg van misschattingen en ontwikkelingen over de energietransitie.

Liander geeft aan dat zij twijfels heeft bij het argument dat een langere reguleringsperiode de doelmatigheidsprikkel vergroot. Er komen steeds meer onzekerheden aan en de vraag is daarom in hoeverre de netbeheerders zich door een doelmatigheidsprikkel laten leiden. Daarnaast beargumenteert de ACM dat bij een langere reguleringsperiode de kans groter is dat juridische procedures op tijd zijn afgerond. Ten aanzien van dit argument betoogt Liander dat het wellicht mogelijk is om er gezamenlijk naar te streven om de noodzaak van juridische procedures te verminderen voor de komende reguleringsperiode. Door middel van goed overleg tussen de ACM en de betrokken partijen kunnen beroepsprocedures voorkomen worden.

NOGEPA stelt dat het onduidelijk is wat de ACM bedoelt met doelmatigheidsprikkel en vraagt waarom deze prikkel groter is bij een reguleringsperiode van 5 jaar. Daarnaast merkt NOGEPA op dat de vorige periode – gelet op het ingroeipad voor netbeheerders – de voorkeur uitging naar een kortere reguleringsperiode.

- De ACM geeft aan dat een langere periode netbeheerders in staat stelt om gedurende een langere periode winst te behouden. Dit resulteert in een grotere prikkel voor netbeheerders om efficiënter te worden.

GTS geeft aan dat zij liever een langere periode heeft, omdat een periode van 3 jaar inefficiëntie met zich meebrengt in de vorm van extra administratieve lasten.

Enexis geeft aan dat de ACM in acht moet nemen dat voor de regionale netbeheerders een andere reguleringsmethodiek geldt dan voor de landelijke netbeheerders.

Liander stelt dat de netbeheerder in de huidige situatie in de praktijk vaak geen echte keuzevrijheid heeft. De doelmatigheidsprikkel beïnvloedt de dagelijkse bedrijfsvoering van de netbeheerder daarom slechts in beperkte mate.

NBNL stelt dat in de praktijk de omgevingsfactoren een zo grote rol spelen dat de centrale vraag is hoe de reguleringsmethodiek met deze factoren rekening houdt. Het uitgangspunt volgens Netbeheer Nederland is daarom: hoe flexibel is de methode om met veranderende omstandigheden rekening te houden? De lengte van de reguleringsperiode volgt daarna.

Enexis onderschrijft de stelling van NBNL. De ACM dient eerst de methode vast te stellen en daaropvolgend de duur van de reguleringsperiode.

- De ACM benoemt (mogelijke) ontwikkelingen die relevant zijn voor de komende reguleringsperiode en daarmee voor het bepalen van de duur van de reguleringsperiode. De eerste ontwikkeling die de ACM identificeert is de introductie van Energiewet 1.0.

NBNL stelt dat er geen conclusie kunnen worden getrokken op basis van een wet die er nog niet is.

- De ACM geeft aan dat er al een gesprek met EZK heeft plaatsgevonden. EZK heeft daarin onderwerpen aangedragen die relevant zouden kunnen zijn voor de komende reguleringsperiode. EZK houdt daarnaast nauw contact met de ACM over ontwikkelingen voor Energiewet 1.0.

Liander geeft aan dat Liander bij EZK heeft aangedrongen op het belang van flexibiliteit in Energiewet 1.0 en in de reguleringsmethodiek. Hierbij noemt Liander als voorbeeld de mogelijkheid tot het tussentijds wijzigen van parameters. Liander geeft aan dat in het wetsvoorstel STROOM in de mogelijkheid was voorzien om te kiezen voor een reguleringsperiode van 6 jaar, met een tussentijdse herijking van parameters na 3 jaar. Liander begrijpt dat een dergelijke herijking niet mogelijk is onder de bestaande wetgeving.

NBNL vraagt wat de ACM bedoelt met “niet substantieel”.

- De ACM legt uit dat het kader onder Energiewet 1.0 niet wijzigt en dat er daarom geen substantiële wijziging op dat vlak zal plaatsvinden. Er zullen wel overgangsbepalingen in Energiewet 1.0 moeten worden opgenomen die gedurende de komende reguleringsperiode de geldigheid van de bestaande wetgeving waarborgen.

TenneT geeft aan dat het onzeker is wat EZK in Energiewet 1.0 meeneemt. TenneT hoopt dat de nieuwe wet wel substantiële wijzigingen van het kader met zich meebrengt. De ACM veronderstelt volgens TenneT dat de methode van regulering momenteel goed werkt. Deze aanname zou naar de mening van TenneT getoetst moeten worden. TenneT geeft als voorbeeld dat de huidige schaarste op het net een indicatie kan zijn dat de reguleringsmethodiek niet goed werkt. Daarnaast vraagt TenneT zich af hoe de ACM voorziet welke nieuwe onderwerpen meegenomen kunnen worden onder het huidige kader?

- De ACM licht toe dat de ACM alleen kan afgaan op wat EZK hierover communiceert. Voor de onderwerpen die EZK aandraagt ziet de ACM dat deze onder het huidige kader kunnen worden meegenomen. Flexibiliteit is geen onderwerp maar een uitgangspunt. Het herijken van parameters heeft niet de voorkeur van de ACM, want dit betekent in praktijk een nieuw methodebesluit. In principe voorziet de ACM op dit moment dat Energiewet 1.0 aan zal sluiten op het huidige kader.
- De ACM geeft aan dat ook de energietransitie ontwikkelingen met zich meebrengt die relevant zijn voor de komende reguleringsperiode.

TenneT vraagt wat de ACM als juridische basis ziet om de RESsen te koppelen aan het methodebesluit.

- De ACM geeft aan dat de juridische status van de RESsen onbekend is. Zij vormen wel een informatiebron voor de inschatting van de verwachte toekomstige ontwikkelingen aangaande de energietransitie.

NBNL heeft moeite met de manier waarop de ACM de energietransitie benadert, namelijk door achteruit te kijken. Met infrastructuurplanning, de RESsen en de Infrastructure Outlook 2030-2050 trachten partijen voornamelijk om vooruit te kijken. NBNL verwacht daarom dat de ACM ook vooruit durft te kijken en vooraf ook durft te handelen. NBNL vraagt zich af hoe de ACM vooruitkijkend de energietransitie zou kunnen benaderen en – daarop aansluitend – wat de ACM daarbij nodig heeft om de methode hierop te baseren.

- De ACM stelt dat zij niet per se altijd achteruit kijkt. Wel gebruikt de ACM graag objectieve informatie om de methode op te baseren. De ACM geeft aan dat het moeilijk is om toekomstige informatie als objectief te beschouwen. Op dit moment is er nog weinig objectieve informatie over de energietransitie en de ontwikkelingen die deze met zich meebrengt.

NBNL geeft aan dat het Klimaatakkoord er nu is en dat alle maatschappelijke sporen nu vooruitkijken. NBNL herhaalt daarom de vraag wat de ACM nodig heeft om deze benadering ook te volgen.

- De ACM verduidelijkt dat NBNL hier doelt op de schattingsmethodiek, terwijl de ACM zich bij dit agendapunt richt op de lengte van de reguleringsperiode.

NBNL stelt dat de RESsen vaag zullen blijven. Als de RESsen worden gevolgd dan blijft de ACM in een cirkel zitten.

- De ACM reageert dat dan de vraag is hoe je daarop kunt schatten. Dit is weer een andere vraag dan de vraag die op dit moment voorligt over de lengte van de reguleringsperiode.

TenneT stelt dat de RESsen geen goede basis vormen om van uit te gaan. Ook is het TenneT niet duidelijk waarom de koppeling wordt gemaakt met de lengte van de reguleringsperiode.

Enexis stelt dat de ACM aangeeft om voor een reguleringsperiode van 5 jaar te kiezen. Bij een duur van tweemaal 3 jaar is er meer flexibiliteit. Als uit de RESsen nuttige informatie voor de methode voortvloeit, kan daar bij een duur van tweemaal 3 jaar sneller op worden ingespeeld.

Energie- Nederland (hierna: E-NL) vraagt de ACM wat de RESsen aan onzekerheid opleveren.

- De ACM licht toe dat het momenteel nog onzeker is omdat de RESsen er nog niet zijn en zij te laat zullen zijn om nu in het methodebesluit mee te nemen.

E-NL vraagt zich af wat er precies verandert. Er is nu ook onzekerheid. E-NL vraagt zich af of dit zit in het toetsen van de investeringsplannen.

- De ACM geeft aan dat er op dit moment geen concreet beeld bestaat van de effecten van de energietransitie op het netbeheer. De RESsen vormen een mogelijke bron van informatie, maar die zijn er nu nog niet.

E-NL vraagt de ACM op welke informatiebronnen de ACM zich nog meer baseert.

- De ACM noemt in haar reactie het Klimaatakkoord en investeringsplannen, die over 5 jaar een beter beeld van de ontwikkelingen in de energietransitie zullen weergeven.

Stedin stelt dat het argument van de ACM om over 5 jaar een beter methodebesluit te kunnen nemen, geen argument is om nu voor een reguleringsperiode van 5 jaar te kiezen.

- De ACM geeft aan dat dit geen reden is om nu actief voor 5 jaar te gaan, maar ook geen reden is om dit niet te doen. De vraag is of er een concrete aanleiding is om van het uitgangspunt af te wijken. Die lijkt er nu naar mening van de ACM niet te zijn.

NBNL geeft aan dat zij de investeringsplannen 2022 zien als eerste investeringsplannen o.b.v. het klimaatakkoord en de RESsen. Als je voor 3 jaar kiest kun je je vervolgens baseren op deze investeringsplannen.

Enexis vraagt de ACM hoe het proces – inclusief het meenemen van de argumenten van de KBG-leden - verder verloopt.

- De ACM geeft aan dat dit afhangt van de weging van de argumenten van de KBG-leden. Sommige argumenten kunnen terugkomen in een volgende klankbordgroepbijeenkomst, maar de ACM komt vervolgens tot een besluit.

Enexis vraagt de ACM hoe vaak er een mogelijkheid zal zijn om het onderwerp lengte reguleringsperiode nog te bespreken.

- De ACM geeft aan dat dit onderwerp in principe alleen tijdens deze klankbordgroepbijeenkomst behandeld wordt, tenzij de ACM als gevolg van de gegeven argumenten tot een andere afweging komt.

Liander overweegt dat de lengte van de reguleringsperiode in principe eenvoudig nog later aan te passen is. Liander stelt dat een goede afweging pas gemaakt kan worden als duidelijk is hoe flexibel de methode is om nieuwe ontwikkelingen mee te nemen. Daarnaast geeft Liander aan dat er onduidelijkheid zal blijven bestaan over de ontwikkelingen in de energietransitie. De gevolgen voor netbeheerders blijven ook onduidelijk. Liander concludeert daarom dat een periode van 5 jaar erg lang is. Liander verzoekt de ACM daarom om het onderwerp lengte reguleringsperiode opnieuw te agenderen als duidelijker is hoe de methode in zijn geheel eruit gaat zien.

- De ACM identificeert tot slot de mogelijke introductie van een 4^e gaspakket als een ontwikkeling die mogelijk relevant kan zijn voor de lengte van de komende reguleringsperiode.

Liander vraagt de ACM wat zij verwacht dat er bij een nieuw gaspakket meegenomen zal moeten worden.

- De ACM geeft aan dat daar op dit moment nog veel onduidelijkheid over bestaat.

VEMW geeft aan dat zij het eens is met het uitgangspunt van 5 jaar, tenzij blijkt dat investeringen door netbeheerders niet worden gedaan als gevolg van het tekortschieten van de regulering. Dan kan de ACM daarop anticiperen.

Liander stelt dat onverwachte ontwikkelingen vragen om een kortere reguleringsperiode.

- De ACM legt het voorstel van een reguleringsperiode van 5 jaar voor aan de KBG-leden en vraagt de KBG-leden wat zij van het voorstel vinden.

E-NL vraagt de ACM om een conclusie van de opmerkingen van de KBG-leden tot nu toe.

- De ACM legt uit dat de argumenten eerst intern beoordeeld worden en daarna meegenomen zullen worden in de uiteindelijke keuze.
- De ACM vraagt de KBG-leden in hoeverre zij last hebben gehad van de duur van de huidige reguleringsperiode van 5 jaar.

Rendo geeft aan dat het lastig is om hierover iets te zeggen, omdat de sectorkosten niet bekend zijn. Het is daarom niet goed in te schatten of Rendo hier substantieel van afwijkt.

TenneT geeft aan dat er veel is gebeurd gedurende de huidige reguleringsperiode, bijvoorbeeld bij Inkoop E&V. De wereld is niet gelijk aan wat de peiljaren doen vermoeden. TenneT pleit daarom voor een kortere reguleringsperiode of voor het inbouwen van dusdanige flexibiliteit, dat met afwijkingen rekening gehouden kan worden.

3. Begininkomsten

De ACM leidt het onderwerp in. Volgens de Elektriciteitswet en de Gaswet worden de begininkomsten vastgesteld op basis van de wettelijke formule. Indien de begininkomsten niet overeenstemmen met het efficiënte kostenniveau, kan de ACM deze gelijkstellen aan het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement (kan-bepaling). Ter invulling van deze bevoegdheid heeft de ACM een beoordelingskader ontwikkeld. Voor GTS geldt de wettelijke formule niet. De ACM heeft er altijd voor gekozen om voor GTS aan te sluiten bij de regulering van de andere netbeheerders. In de reguleringsperiode 2017-2021 is de ACM afgeweken van deze lijn. De ACM heeft toen geconcludeerd dat de Gasverordening bepaalt dat van de efficiënte kosten moet worden uitgegaan.

Sinds dit jaar geldt de Elektriciteitsverordening ook voor RNB's Elektriciteit (hierna RNB's E). Daarnaast heeft de ACM zienswijzen ontvangen over het begininkomsten beoordelingskader op het ontwerpmethodebesluit GTS voor de periode 2017-2021.

Om onder andere deze redenen heeft de ACM het begininkomstenkader geëvalueerd. De ACM concludeert nu dat de Gas- en Elektriciteitsverordeningen geen ruimte laten om iets anders te vergoeden dan "de efficiënte kosten". Dit betekent dat de ACM niet meer uit kan gaan van de wettelijke formule, maar standaard de begininkomsten vast moet stellen op het efficiënte kostenniveau inclusief een redelijk rendement. De ACM stelt naar aanleiding hiervan nu voor om voor TenneT, GTS en RNB's E het begininkomstenkader los te laten. Voor GTS heeft de ACM dit in het meest recente methodebesluit al gedaan. Voor de RNB's E zal dit geen grote impact hebben, omdat het beoordelingskader (bijna) altijd resulteert in het vaststellen van de begininkomsten op het efficiënte kostenniveau. Voor TenneT werd nog een derde toets gehanteerd, een redelijkheidstoets, maar ook deze wil de ACM los laten.

- De ACM vraagt de KBG-leden of zij deze lezing van de ACM delen.

NBNL deelt de conclusie van de ACM dat het begininkomstenkader in strijd is met de Gas- en Elektriciteitsverordeningen en dat de ACM het huidige kader dus niet mag toepassen. De reden is dus niet dat de ACM het kader wil loslaten, maar dat de Verordeningen niet meer ruimte geven. NBNL is het hiermee eens.

TenneT antwoordt dat zij hier een kanttekening bij heeft: als deze lezing – alleen efficiënte kosten vergoeden - van de Verordening in het extreme wordt doorgevoerd, dan geldt dit niet alleen voor de begininkomsten, maar ook voor alle andere jaren in de reguleringsperiode.

- De ACM antwoordt bevestigend, dat concludeert de ACM ook.

GTS vraagt hoe de toepassing van de benchmark hierin valt.

- De ACM trekt de conclusie dat de eerste stap is dat de begininkomsten gelijk moeten gesteld aan de efficiënte kosten. De tweede stap is het beantwoorden van de vraag hoe de efficiënte kosten gedefinieerd moeten worden. Hierop heeft de ACM nog geen antwoord. De ACM wil deze eerste conclusie zo vroeg mogelijk met de KBG-leden delen, daarom heeft de ACM op dit moment alleen nog maar een antwoord op de eerste stap.

GTS stelt dat in het huidige methodebesluit van GTS de ACM wel aangeeft dat wordt afgeweken van de Gasverordening.

- De ACM antwoordt dat bij het huidige methodebesluit GTS is geconcludeerd dat op grond van de Gasverordening alleen de efficiënte kosten mogen worden vergoed. Van dit uitgangspunt is op grond van het evenredigheidsbeginsel afgeweken, wat duidelijk als een tijdelijke en uitzonderlijke overgangsmaatregel werd aangeduid.

GTS vraagt in hoeverre dit een conclusie is voor de toepassing van de benchmark?

- De ACM meldt dat zij hierop nu geen antwoord heeft. Het benchmarkteam gaat dit nader uitwerken.

GTS vraagt of hiermee niet überhaupt al een uitspraak wordt gedaan over de toepassing van de benchmark. Of zijn dit aparte onderwerpen?

- De ACM antwoordt dit wel apart te bekijken. De ACM geeft nu nog geen oordeel over de toepassing van de benchmark.

TenneT stelt dat bij hen in het huidige methodebesluit de θ aan het begin van de periode op 100% wordt gezet. Zegt de ACM hiermee dat de huidige methode van TenneT in strijd is met de Elektriciteitsverordening? Leest de ACM de Verordening dan niet te strikt? Het is namelijk een beginsel, dat er al een tijd in staat. Volgens TenneT kan niet worden geconcludeerd dat daar nooit van kan worden afgeweken.

- De ACM zegt niet dat zij van dit grondbeginsel nooit kan afwijken, maar de ACM zegt wel dat de standaard is dat van het efficiënte kostenniveau moeten worden uitgegaan. De ACM vraagt de KBG-leden of zij dit ook zo zien.

TenneT antwoordt dat TenneT dit nog niet geheel kan overzien. Zij wil wel graag kennisnemen van de evaluatie van het begininkomstenkader van de ACM.

NOGEPA vraagt wat de θ is. In het methodebesluit van GTS zijn toch de toenmalige actuele kosten genomen en is pas aan het einde van de reguleringsperiode naar de efficiënte kosten overgegaan?

- ACM antwoordt dat de θ kort gezegd het benchmarkpercentage is dat de ACM in de methode toepast. In de vorige methode werden de verwachte kosten toegepast. In het beginjaar werd een θ van 100% toegepast (dus geen korting).

GTS vraagt of zij de laatste zin van slide 1 zo kan lezen dat de ACM de lijn in het huidige methodebesluit van GTS ook in het komende methodebesluit zou kunnen toepassen?

- De ACM antwoordt dat op basis van het beoordelingskader voor het huidige methodebesluit besloten is dat de ACM de inkomsten voor GTS op het efficiënte kostenniveau ging vaststellen. Nu gaat de ACM dit standaard doen, zonder beoordelingskader. Hóe de ACM de efficiënte kosten definieert, moet nog worden bepaald.

GTS vraagt of zij het goed begrijpt dat deze conclusie komt uit het citaat van de Verordening die in slide 1 wordt weergegeven? Kan de ACM een paar redenen geven waarom dit zo is?

- De ACM antwoordt dat het een beginsel is dat de ACM alleen de efficiënte kosten vergoedt. Dit is ook door het CBb onderschreven. De vraag is hoe dit dan nader wordt ingevuld. De ACM en GTS delen volgens de ACM de conclusie dat de netbeheerders alleen de efficiënte kosten vergoed krijgen. De precieze uitwerking van de efficiënte kosten moet de ACM echter nog bekijken.

GTS stelt dat de Verordening al heel lang van toepassing is.

- De ACM antwoordt bevestigend. Door de drie eerder genoemde redenen, heeft de ACM nu geconcludeerd dat de nationale wet haar een bevoegdheid geeft, waarvan de ACM nu denkt dat dit de regel moet zijn.

Liander merkt op dat zij in het verleden hierover veel discussie heeft gehad, maar nu zegt de ACM duidelijk dat zij de kosten op het efficiënte kosten niveau gaat vaststellen. Liander maakt daarbij de kanttekening dat de ACM dan wel de efficiënte kosten op een degelijke manier moet vaststellen.

NBNL stelt dat haar eerste reactie onvolledig was, omdat NBNL dacht dat het alleen over de begininkomsten ging, maar het gaat nu over invulling van de efficiënte kosten. Hoe interpreteert de ACM artikel 18 van de Elektriciteitsverordening? Daarin staan nieuwe termen die voor NBNL van belang zijn. Ook hoe de efficiënte kosten ingevuld moeten worden.

- De ACM antwoordt dat Artikel 18 inderdaad nog een keer apart wordt geagendeerd.

GTS meldt dat zij zich aansluit bij TenneT. GTS wil benadrukken dat er altijd redenen zijn om af te wijken van een strikte benadering van artikel 13.

Begininkomsten RNB's gas

De ACM leidt het onderwerp in. Hoewel het beoordelingskader voor de RNB's Gas onduidelijk is geformuleerd, stelt de ACM uit pragmatische overwegingen voor om het kader te blijven hanteren, aangezien het kader in de praktijk toch altijd resulteert in gelijkstellen van de begininkomsten aan de efficiënte kosten.

- De ACM vraagt de KBG-leden wat zij vinden van dit voorstel.

De FME stelt dat het begrip begininkomsten vervalft door de Verordening. Hierdoor valt er dus niet zoveel te kiezen. De FME stelt voor het begrip begininkomsten überhaupt helemaal te laten vervallen. FME suggereert dat in de toekomst scherper over de termen moet worden gesproken.

- De ACM stelt vast dat er verder geen reacties zijn en concludeert hiermee dat de andere KBG-leden zich kunnen vinden in het voorstel van de ACM.

4. Proactief verzwaren

De ACM leidt het onderwerp in. De aanleiding voor het vooronderzoek is een tekort aan transportcapaciteit op de elektriciteitsnetten. In sommige gevallen is er ook sprake van weigering van transportcapaciteit. Het doel van het vooronderzoek was om te kijken welke rol de tariefregulering hierbij speelt. De conclusie hieruit is dat het probleem van transportschaarste primair een coördinatieprobleem is, bijvoorbeeld tussen netbeheerder en projectontwikkelaar. In de praktijk zijn vooral zonneparken sneller aan te leggen dan een verzwaren van de capaciteit. Daarnaast geeft regulering mogelijk niet in elk geval een juiste prikkel, want de prikkel die uitgaat van de maatstaf ziet vooral op kostenefficiëntie en minder op het beschikbaar hebben en houden van voldoende transportcapaciteit. Dit is niet altijd doelmatig

E-NL vraagt door wie het niet als doelmatig wordt gezien.

- De ACM stelt als doel van de methode om netbeheerder efficiënt hun taak te laten uitvoeren. Hierbij wordt gezocht naar een balans tussen de mate van proactief verzwaren en de kosten laag houden. De ACM vindt het niet doelmatig als de prikkel om de kosten laag te houden er voor zorgt dat netbeheerders te weinig proactief verzwaren.

E-NL vraagt of de conclusie ook is dat de regulering niet de juiste prikkels geeft. Waarom spreekt de ACM van een *mogelijk* probleem?

- De ACM antwoordt dat in sommige gevallen de regulering mogelijk niet de juiste prikkel geeft. Om daar meer over te kunnen zeggen, moet de ACM de analyse nog verdiepen. Nu is er de constatering dat er mogelijk een probleem zit. Het woord 'mogelijk' mag nog even blijven staan.

Stedin vraagt wat wordt bedoeld met de formulering dat niet in elk geval de juiste prikkel bestaat?

- De ACM antwoordt dat de capaciteitsproblematiek vooral speelt in specifieke situaties, zoals bij aanvragen van zonneparken. De ACM kijkt daarom niet naar alle investeringen, maar alleen dat deel dat aan die problematiek raakt.

PAWEX vraagt waarom de ACM dit een coördinatieprobleem noemt. Proactief verzwaren gaat immers om het verzwaren van netten nog voordat er aanvragen zijn.

- De ACM stelt dat uit gesprekken naar voren kwam dat verschillende partijen op elkaar aan het wachten zijn. Proactief verzwaren kan onafhankelijk van een specifieke aanvraag zijn, maar is soms ook wel te linken aan een specifieke aanvraag. Netbeheerders geven ook aan dat zij vaak nog niet weten waar zij specifiek moeten investeren.

- Langere-termijn plannen voor regio's zijn van belang om goed proactief te kunnen verzwaren.

E-NL vraagt of de conclusies nog voorlopig zijn.

- De ACM antwoordt dat het vooronderzoek is afgerond. De ACM kijkt nu hoe zij die conclusies in de methode zou kunnen verwerken. De genoemde methode komt later in de presentatie nog aan bod.

NBNL meldt dat de netbeheerders de ACM danken dat zij dit onderwerp heeft onderzocht. NBNL verwacht niet dat het probleem in de regulering volledig op te lossen is, een benadering vanuit de hele keten is belangrijk. Er moet ook een oplossing komen via de RESsen, de investeringsplannen en ook op wetsniveau. Daarnaast rijst wel de vraag wat in de methode kan worden opgelost. Het is belangrijk om een gedeeld beeld te krijgen van het effect van de prikkel van de methode.

- De ACM antwoordt dat later in de presentatie meer in detail ingegaan wordt op het probleem in de methode. De methode is maar een klein onderdeel van het probleem en dus ook van de oplossing.

Liander stelt dat regulering prikkelt op doelmatigheid en dus zuinigheid. De problemen met transportschaarste werpen de vraag op of dat in regulering kan worden opgelost. Het is van belang dat als netbeheerders proactief verzwaren, zij ook vrij snel een vergoeding ontvangen.

E-NL stelt dat er niet alleen beperkt naar de kosten van de netbeheerder moet worden gekeken. Qua baten moet ook naar de effecten voor de energietransitie en de goedwerkende markt worden gekeken. Er is een wettelijke taak om te verzwaren, dus die moet efficiënt worden uitgevoerd. Dit staat los van wanneer het wordt vergoed.

De ACM vervolgt haar verhaal over de oplossingsrichtingen. Zij kijkt naar mogelijkheden om de risico's van netbeheerders bij proactief verzwaren te verminderen en ook naar het versterken van prikkels om proactief te verzwaren. Zij vraagt de KBG-leden of zij het eens zijn om hiervoor een oplossing in de regulering te zoeken.

E-NL stelt dat de conclusie nog niet helder is. Primair is het een coördinatieprobleem, maar dat er mogelijk een probleem in de regulering zit lijkt toch wel zeker. Dit is uit de analyse echter nu nog niet duidelijk. E-NL stelt dat de toevoeging van een 'mogelijk' probleem op de eerste slide verwarrend is. Als de ACM nog niet zeker is over het probleem, dan kan ook nog niet in oplossingen worden gedacht.

- De ACM antwoordt dat het coördinatieprobleem niet terugkomt binnen dit project, omdat we hier kijken naar de oplossingen in de regulering. Uit het vooronderzoek blijkt dat er mogelijk verkeerde prikkels uitgaan van de regulering.

PAWEX vraagt waarom de risico's van netbeheerders moeten worden verminderd. Er moet op de juiste manier met risico's worden omgegaan, maar het hoeven niet per se minder risico's te zijn.

- De ACM antwoordt dat het verminderen van risico's een mogelijke oplossingsrichting is als netbeheerders nu gegeven de onzekerheid nog wachten met investeren. De ACM is het ermee eens dat het niet altijd nodig hoeft te zijn om risico's te verminderen.

VEMW vraagt of het vooronderzoek voor iedereen beschikbaar is.

- De ACM antwoordt dat de notitie van het vooronderzoek een intern document is en dus niet wordt gedeeld. Deze klankbordgroepbijeenkomst is bedoeld om op het vooronderzoek voort te borduren.

VEMW stelt dat het goed is om te kijken naar de regulering. De onzekerheden en risico's zijn soms groot, maar dit komt niet door de regulering. Sommige bedrijven dachten bijvoorbeeld eerst dat zij van het gas af moesten en nu niet meer. Dat geeft risico's om nu al te investeren. Rond Schiphol zijn de onzekerheden juist weer vrij klein. Er is een divers palet aan onzekerheden en risico's, die niet in de regulering en prikkels zitten. Vergroten van de vergoeding in de regulering betekent dan ook geen oplossing.

- De ACM stelt dat het wel belangrijk is om binnen de regulering te kijken wat wel soepeler zou kunnen verlopen. Dit is waarom het huidige onderwerp een vervolg krijgt binnen REG2022. Netbeheerders die relatief veel proactief investeren, zullen namelijk minder efficiënt uit de maatstaf komen. Binnen dit traject is het doel om dat effect te neutraliseren. Het doel is niet om het hele probleem op te lossen, maar wel om het effect uit de regulering verder te onderzoeken. De ACM wil kijken of zij in de regulering een prikkel kan opnemen voor het hebben van voldoende capaciteit. En dus is daar ook de vraag hoe haalbaar de varianten zijn en of wij haalbare varianten hebben. Als dat niet het geval is, wordt teruggevallen op de huidige methodiek (de status quo).

NBNL vraagt waarnaar wordt gekeken als wordt gesproken over de status quo. Belangrijk voor de komende expertmeeting is om te bespreken hoe tegen de huidige situatie wordt aangekeken. Ook gegeven de toetsing op de investeringsplannen, die de ACM al gaat doen. Waar grijpt de efficiëntieprikkel dan in op dat systeem en hoe werken regio-specifieke kenmerken in de maatstaf door? Zonder deze kennis is discussie lastig.

- De ACM antwoordt dat de investeringsplannen een link hebben met deze discussie, wat die link precies is wordt nog verder onderzocht.

Enexis stelt dat het een gezamenlijke uitdaging is om de energietransitie mogelijk te maken. De methode moet dat faciliteren. Vooruitlopend op de varianten geeft Enexis aan dat zij hierbij wel haar twijfels heeft; de oplossingsrichtingen lossen volgens haar niet het hele probleem op. Waar het om gaat is dat de investeringen uit de investeringsplannen vergoed moeten worden door de methode.

Liander stelt in reactie op de vraag van VEMW dat moet worden gekeken naar wat men nu wil oplossen. Er zijn verschillen tussen netbeheerders in het land, en niet bij iedere netbeheerder zullen de ontwikkelingen hetzelfde effect geven. Dus de vraag is dan of men dit in de methode wil compenseren. Vervolgens kan bekeken worden welke maatregelen genomen kunnen worden, zodat netbeheerders doen wat ze moeten doen.

Enexis vraagt op welke wijze rekening wordt gehouden met geografische verschillen. Sommige netbeheerders moeten een grotere prestatie leveren door de specifieke regio waarin zij zich bevinden.

- De ACM antwoordt dat dit nog moet worden onderzocht. Dit punt wordt meegenomen in de expertmeeting van 11 november 2019.

Enexis vraagt of er voldoende rekening wordt gehouden met feit dat het niet de netbeheerder is die het probleem veroorzaakt. De oplossingen voelen als een bestraffing voor het feit dat een netbeheerder iets tien jaar geleden nog niet zag aankomen. De laatste twee opties zijn sympathieke opties voor het probleem, maar helpen nog niet voldoende om vooraf netten te verzwaren.

E-NL vraagt welk probleem door de genoemde oplossingen nu precies worden aangepakt. Het lijkt E-NL goed om op het probleem toegespitst oplossingen te verzinnen.

- De ACM antwoordt dat zij met de oplossingen wordt het mogelijke probleem wil aanpakken dat een netbeheerder die proactief verzwaart minder efficiënt uit de maatstaf komt.

TenneT stelt dat het probleem nu juist is dat er nog geen aanvraag ligt.

- De ACM antwoordt dat als er andere problemen zijn, zij dit ook graag hoort. De regulering houdt de netbeheerder niet tegen om proactief te investeren.

PAWEX stelt dat het niet alleen een probleem van de netbeheerder is. Het gaat om de keuze als maatschappij, hoe wordt ervoor gezorgd dat de investeringen ook doelmatig plaatsvinden? Hoe stimuleren deze oplossingen dit?

NBNL antwoordt dat op dit moment duidelijk is waar geïnvesteerd had moeten worden, maar als er wordt gekeken naar Noord-Nederland dan had men de capaciteitsproblemen op dat moment nog niet kunnen zien aankomen. De vraag is nog steeds in welke regio's dan moet worden geïnvesteerd.

- De ACM vraagt welke oplossing NBNL dan ziet.

NBNL stelt dat er wel een positief element in de oplossingen zit. Er is een negatieve prikkel uit de maatstaf. Die pakken de genoemde opties aan. De vraag is wel hoe deze oplossingen zich verhouden tot het gehele probleem en hoe het bredere probleem zal worden opgelost. De vraag is welke opties nu nog niet op tafel liggen. Zijn de huidige opties al de uitkomst van een trechtering?

- De ACM antwoordt dat er inderdaad is getrechterd. De ACM kijkt wat de regulering kan oplossen. De ACM kan niet het gehele ketenprobleem volledig oplossen. De komende expertmeeting heeft tot doel om te kijken hoe dit binnen de regulering kan worden opgelost. Als de KBG-leden de genoemde opties niet geschikt vinden, verzoekt de ACM hen met betere ideeën te komen. De ACM kan met de reguleringsmethode de problemen in de keten niet oplossen, maar er kan wel worden gekeken wat binnen de regulering past.

Liander stelt dat de ingroei van DCO ook gedurende een reguleringsperiode een vergoeding geeft, maar dit zal het probleem niet wegnemen. Het probleem is dat er moet worden geïnvesteerd zonder dat er al een aanvraag is. Hoe wordt ervoor gezorgd dat al in een voorfase een investering wordt gewaardeerd? Ook als men X miljard heeft om te investeren, is dat alleen doelmatig als men ook weet waar men moet investeren. Belangrijk is dat er geen onredelijke nadelen voor netbeheerders zijn.

E-NL stelt dat het voor de expertmeeting wel belangrijk is om te weten waar het in de regulering mis gaat.

Rendo stelt dat er behoefte is aan een goede probleemanalyse voor de expertmeeting. Voor Rendo is het probleem dat het net niet voldoende afname heeft, waardoor het probleem op het net erboven ligt. Het zou oneerlijk zijn als de regionale netbeheerder hiervoor dan via de maatstaf gestraft zou worden. Een nadere probleemanalyse is nodig, maar oplossingen komen nog te vroeg.

- De ACM rondt de discussie af.

5. Samengestelde output RNB's

Invoeding groen gas

De ACM leidt het onderwerp in. NOGEPA vraagt of alleen afnemers gaan betalen en invoeders niet.

- De ACM antwoordt hierop bevestigend. Haar voorstel verandert niets aan de huidige situatie dat verbruikende afnemers de nettarieven betalen. De wijziging ziet op de volumes die voor invoeding in de methode meegenomen worden om de SO van de netbeheerders te bepalen.

Enexis vraagt of het invoedingssaldo gelijk wordt gesteld aan de werkelijke of aan de gecontracteerde capaciteit.

- De ACM reageert dat er naar de werkelijke capaciteit wordt gekeken. Bij elektriciteit wordt ook naar werkelijke capaciteit gekeken. Daar is die invulling gekozen, omdat door het ontbreken van een invoedingstarief de gecontracteerde capaciteit weinig zegt.

Enexis is het eens met het voorstel om uit te gaan van het afnametarief als wegingsfactor voor invoeding. Dit is ook een suggestie van Netbeheer Nederland in een rapport over de invoeding van groen gas en biedt een goede oplossing.

NBNL is het eens met het voorstel van de ACM en geeft complimenten.

VEMW geeft aan dat zij dit nog niet goed heeft overzien, maar stelt dat er op deze manier een prikkel wordt gegeven voor invoeding van groen gas op het regionale net. In een situatie van te weinig afname wordt dan overgegaan tot overstorten bij het hoger gelegen net. Op het landelijke net moet wel een entry tarief worden betaald. De kosten hiervan worden doorberekend. Het gevolg is dat er bewust meer wordt overgestort op het landelijk net.

- De ACM antwoordt dat hier nog verder naar wordt gekeken. Om het probleem van te weinig afname lokaal op te vangen kan worden gedacht aan gas boosters of het realiseren van een koppeling met een ander regionaal netdeel, zowel binnen het gebied van dezelfde netbeheerder als met een andere RNB.
- De ACM concludeert dat ten aanzien van het sub-onderwerp 'invoeding groen gas' de KBG-leden zich kunnen vinden in de door de ACM voorgestelde variant, met de kanttekening van VEMW.

NOGEPA vraagt of de expertmeeting een formeel onderdeel is van het vooroverleg. Daarnaast vraagt NOGEPA of er verslaglegging plaatsvindt.

- De ACM antwoordt dat de expertmeeting geen wettelijk vooroverleg is en er in principe geen formeel verslag komt. Deelname is vrij.

Enexis vult aan dat de expertmeeting en de tweede klankbordgroepbijeenkomst op dezelfde dag vallen. Dit kan een zware dag worden en Enexis vraagt zich af of dat wel effectief is. Voorts vraagt Enexis zich af of al duidelijk is wat er op 11 november a.s. wordt besproken. Het is voor de voorbereiding namelijk kort dag als experts zich ook nog moeten voorbereiden.

- De ACM antwoordt dat het idee is om de aanwezigen agenda-technisch zo min mogelijk te belasten door alles op een dag plaats te laten vinden. Het punt wordt meegenomen voor de toekomst en in de voorbereiding op de expertmeeting en de volgende klankbordgroepbijeenkomst.

HS-invoeding

De ACM leidt het onderwerp in. Enexis reageert dat zij eerder heeft opgemerkt - aan het einde van vorige MB en ook in de beroepsprocedure – dat de voorgestelde wegingsfactor de kosten ver zou overschrijden. Omdat nu in de variant wordt aangegeven dat naar *additionele* kosten wordt gekeken is het goed om te kijken of wegingsfactor nu inderdaad goed in verhouding staat tot de additionele kosten.

Rendo vraagt met betrekking tot de wegingsfactor welk HS-tarief als referentie wordt gebruikt. Dat van TenneT of Liander? Er zijn twee procedures bij het CBb geweest over wat het juiste HS-tarief is dat gehanteerd moet worden. Daaruit bleek dat dit het HS-tarief van regionale netbeheerders moet zijn. Rendo vraagt wat het dan betekent als het tarief van TenneT wordt genomen. Rendo vraagt vervolgens of het HS-net van Liander buiten de maatstaf brengen ook een mogelijke variant is.

- De ACM antwoordt dat nog wordt uitgezocht welk HS-tarief moet worden gehanteerd. Het onderwerp wordt verder besproken tijdens de expertmeeting op 11 november 2019. Wat betreft de vraag over het buiten de maatstaf brengen van het HS-net geeft de ACM aan dat dit een EHD-achtige oplossing is. Daarnaast vraagt de ACM zich of dit nu effectief niet ook al min of meer gebeurt in huidige regulering. Immers wordt de wegingsfactor gebaseerd op de HS-tarieven van Liander, die als enige RNB HS-netten heeft. Als het HS-tarief de kosten goed reflecteert dan zou er geen verschil moeten zijn.

RENDO reageert dat als dat klopt, Liander dan geen onderdekking zou hebben zoals zij aangeeft.

Liander reageert positief op het voorstel van de ACM. Het onderzoek naar de additionele kosten loopt nog. Bovendien is het nog de vraag of de situatie in de eeuwigheid zo blijft, want dat weet Liander nog niet. Het is afwachten tot wanneer het HS-net bij Liander blijft.

- De ACM reageert dat het misschien voorbarig is om het onderwerp bij de expertmeeting te bespreken en dat de informatie over het kostenonderzoek wordt afgewacht.

Mogelijk wordt het onderwerp uitgesteld.

Groei decentrale opwek

Dit onderwerp is geagendeerd voor REG2022, maar vanwege de afhankelijkheid van het onderwerp proactief verzwaren – wat afhankelijk van de uitkomst ook mogelijk een oplossing biedt – wordt het voor nu niet opgepakt. De ACM geeft aan dit onderwerp in een toekomstige klankbordgroepbijeenkomst verder te bespreken.

Liander geeft aan dat er gelijke behandeling moet zijn voor elektriciteit en gas. Het principe bij invoeding groen gas is hetzelfde als bij elektriciteit. De ACM geeft aan dat de invulling bij elektriciteit, voor zover deze eveneens opgaat voor gas, ook daar wordt overgenomen.

E-NL geeft aan dat er voor de expertmeeting op 11 november 2019 een uitdaging is qua tijd.

NBNL merkt op dat er door de ACM geen bijeenkomsten meer zijn gepland na 11 november 2019. Er is een extra stap nodig als er voor 1 december aanstaande alternatieven moeten afvallen.

- De ACM antwoordt dat dit punt wordt meegenomen.

6. Rondvraag en afsluiting

Van dit agendapunt wordt geen gebruik gemaakt. De ACM sluit om 16.00 uur de vergadering.

Reacties op Hoofdpuntenverslag Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022
d.d. 28 oktober 2019 te Den Haag

Enexis

Pagina 2, Opening

Toevoegen

“De ACM geeft aan dat onderwerpen gedurende het proces vaker langs zullen komen. Het is nu de bedoeling om voor het einde van het jaar bij een aantal onderwerpen de richting te bepalen (‘trechteren’) en later zal meer invulling worden gegeven”.

Pagina 7, vierde bullet, de zin: Liander vraagt de ACM wat zij verwacht dat er bij een nieuw gaspakket meegenomen zal moeten worden. De ACM geeft aan dat daar op dit moment nog veel onduidelijkheid over bestaat.

Toevoegen

“Liander reageert naar aanleiding van dit antwoord dat ook een omgekeerde redentatie kan worden toegepast. Als we nog niet weten wat er op ons af zal komen, is dat een reden voor een korte periode zodat er sneller kan worden aangepast”.

Pagina 15, bovenaan, de zin: Enexis vraagt of er voldoende rekening wordt gehouden met feit dat het niet de netbeheerder is die het probleem veroorzaakt. De oplossingen voelen als een bestraffing voor het feit dat een netbeheerder iets tien jaar geleden nog niet zag aankomen. De laatste twee opties zijn sympathieke opties voor het probleem, maar helpen nog niet voldoende om vooraf netten te verzwaren.

Toevoegen

“Bovendien duurt het lang totdat duidelijk is dat er toch geen volumes zullen komen”.

Liander

Pagina 3 3e alinea van onder, de zin: Liander geeft aan dat zij twijfels heeft bij het argument dat een langere reguleringsperiode de doelmatigheidsprikkel vergroot. Er komen steeds meer onzekerheden aan en de vraag is daarom in hoeverre de netbeheerders zich door een doelmatigheidsprikkel laten leiden. Daarnaast beargumenteert de ACM dat bij een langere reguleringsperiode de kans groter is dat juridische procedures op tijd zijn afgerond. Ten aanzien van dit argument betoogt Liander dat het wellicht mogelijk is om er gezamenlijk naar te streven om de noodzaak van juridische procedures te verminderen voor de komende reguleringsperiode. Door middel van goed overleg tussen de ACM en de betrokken partijen kunnen beroepsprocedures voorkomen worden.

Toevoegen

“Liander heeft hierbij ook aangegeven dat het van belang is voor individuele netbeheerders om gevrijwaard te worden van negatieve effecten van niet-beïnvloedbare en onzekere ontwikkelingen vanuit de markt”.

Pagina 4 3e alinea van boven, de zin: Liander stelt dat de netbeheerder in de huidige situatie in de praktijk vaak geen echte keuzevrijheid heeft. De doelmatigheidsprikkel beïnvloedt de dagelijkse bedrijfsvoering van de netbeheerder daarom slechts in beperkte mate.

Toevoegen

“Liander geeft aan dat in de praktijk in veel situaties de sturende werking op wel/niet investeren beperkt zal zijn. Maar daar hoort wel de voorwaarde bij dat het niet zo kan zijn dat wettelijke verplichtingen er toe leiden dat individuele netbeheerders gedwongen worden om investeringen te doen die door de werking van de methode niet kunnen leiden tot fatsoenlijke vergoeding”.

Pagina 4 voorlaatste alinea, de zin: Liander geeft aan dat Liander bij EZK heeft aangedrongen op het belang van flexibiliteit in Energiewet 1.0 en in de reguleringsmethodiek. Hierbij noemt Liander als voorbeeld de mogelijkheid tot het tussentijds wijzigen van parameters. Liander geeft aan dat in het wetsvoorstel STROOM in de mogelijkheid was voorzien om te kiezen voor een reguleringsperiode van 6 jaar, met een tussentijdse herijking van parameters na 3 jaar. Liander begrijpt dat een dergelijke herijking niet mogelijk is onder de bestaande wetgeving.

Toevoegen

“Liander onderschrijft dat dit binnen de bestaande wetgeving niet mogelijk is mede daarom van mening is dat een korte periode van toepassing zou moeten zijn. En dat Liander juist wel tussentijdse update van (niet-beïnvloedbare) parameters voorstaat”.

Pagina 15 laatste zin e.v: Liander stelt dat de ingroei van DCO ook gedurende een reguleringsperiode een vergoeding geeft, maar dit zal het probleem niet wegnemen. Wat Liander in de eerste zin stelt, staat er o.i. ongelukkig.

Aanpassen

“Liander stelt dat indien de ACM aanpassing doorvoert middels vergoeding voor ingroei DCO in de SO, een deel van het probleem wordt opgelost vanaf het moment van realisatie van DCO (gelijk aan reguliere SO voor afname), maar dat niet het gehele probleem wordt weggenomen.”